

Herijking Nederlands mbo

Studiedag MBO Taalacademie 23 mei 2025

Natascha Prins

Expertgroep

Annemarie Groot

Erna van Koeven

Jocelijn Pleumeekers

Liza Graumans

Maurice de Greef

Marlies Elderenbosch

Lammie Prins

Iris den Hond

Liesbeth Baartman

Marjolein Kool

Pauline Koster

Opdracht

*Een advies uitbrengen over én uitwerken van **haalbare en toch uitdagende taaleisen** voor mbo-studentengroepen welke een doorlopende leerlijn vormen in de beroepskolom en binnen het mbo, rekening houdend met wat in het toeleverend onderwijs is aangeleerd en wat nodig is om succesvol door te kunnen stromen of goed te kunnen functioneren op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. Het is belangrijk dat de eisen door de mbo-instellingen kunnen worden vertaald naar onderwijs en examinering. In het advies worden onderbouwde keuzes gemaakt over zowel de wenselijkheid als de haalbaarheid.*

Uitgangspunten van het expertteam

De expertgroep maakt bij de beschrijving van nieuwe taaleisen gebruik van

- taaleisen in het Europees Referentiekader voor de Talen,
- het raamwerk Nederlands voor het (v)mbo,
- en de Standaarden en eindtermen Volwasseneneducatie.

*Het expertteam
kiest hiermee voor
een duidelijk
bredere basis dan
alleen
"Meijerink"(2f/3f).*

Uitgangspunten vervolg_1

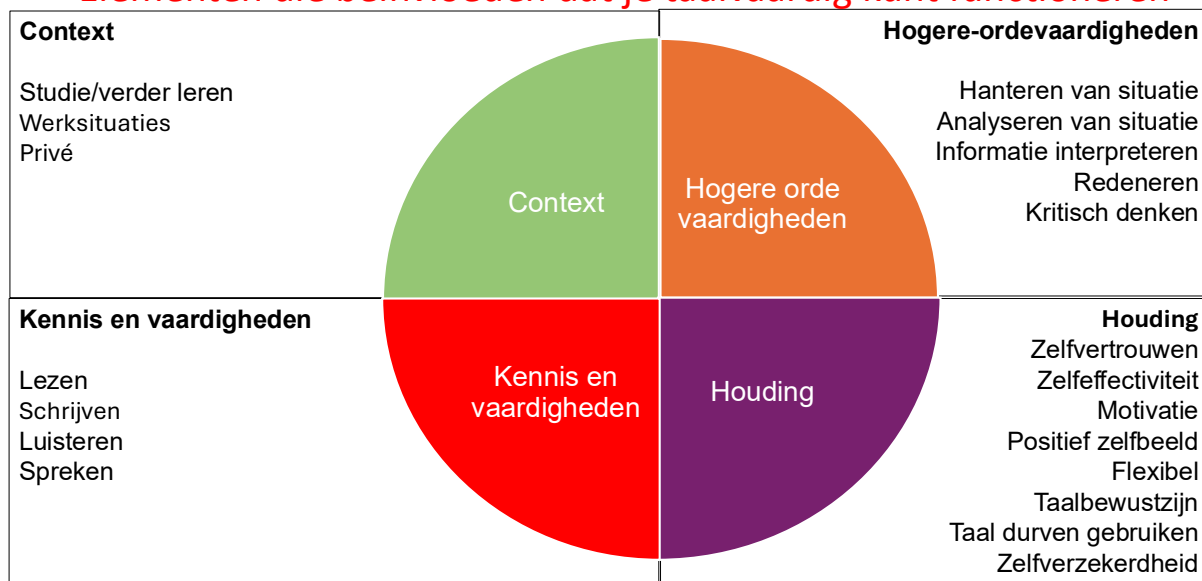

*Dit vraagt om
professionalisering
van alle docenten
en instructeurs .*

- **Iedere onderwijsprofessional heeft een taak in het stimuleren van de basisvaardigheden van mbo-studenten.**
- **De experts gaan uit van een meertalige benadering waarin ééntalige én meertalige studenten tot hun recht komen. (Denk hierbij ook aan Fries en dialecten)**

Uitgangspunten vervolg_2

Elementen die beïnvloeden dat je taalvaardig kunt functioneren

Functionele benadering van taal, met de nadruk op betekenisvolle situaties.

Net als rekenen! Een mooie kans om taal te verbinden aan burgerschap en het beroep.

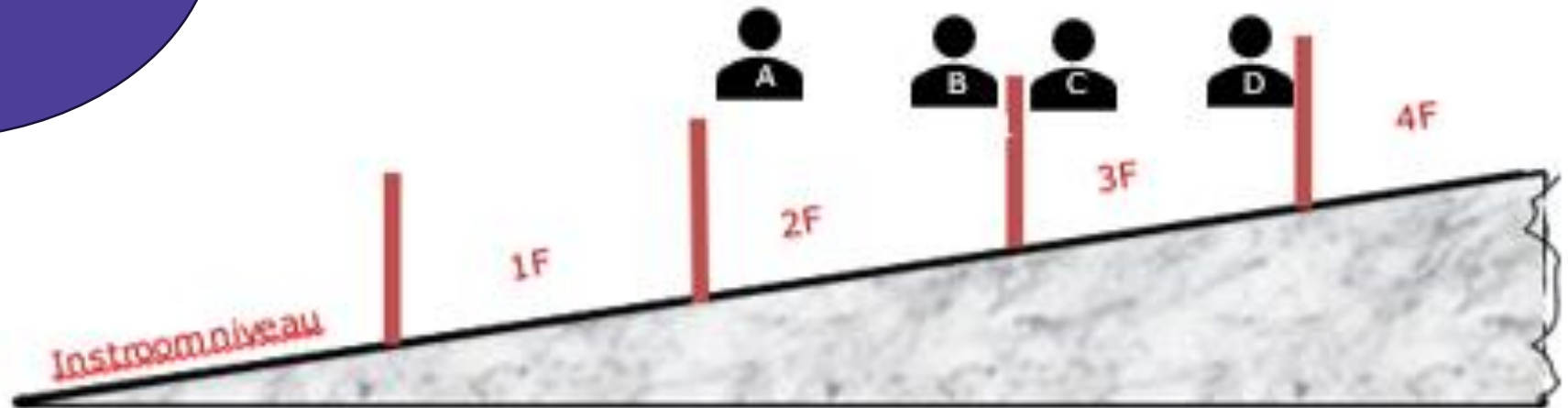
^[1] Hoogland, Díez-Palomar & O'Meara (2021); Hoogland & Díez-Palomar (2021).

Uitgangspunten vervolg_3

*Dus net zoals bij
rekenen alleen de
ondergrens is
nieuw!*

Taaleisen per mbo-niveau en entree toont de ontwikkelingen aan t.o.v. mbo-taalniveau 2.

Tevens is het advies gegeven een ondergrens per vaardigheid te formuleren vanaf niveau 2

Uitgangspunten vervolg_4

- **Verschil tussen mbo-niveaus wordt gemaakt door toename in complexiteit van functionele situaties.**
- **De taaleisen zijn geformuleerd in termen van observeerbaar gedrag.**

Zo kan rekening worden gehouden met de diversiteit aan achtergronden en doelgroepen in het mbo.

Uitgangspunten vervolg_3

*4 domeinen die
met elkaar in
samenhang
staan.*

Lezen

Luisteren

Schrijven

Spreekvaardigheid

**Begrippenlijst, taalverzorging en mediation,
zijn ondersteunende vaardigheden.**

Taaleisen examineren

Lezen

- Begrijpen
- Interpreteren en benutten
- Evalueren
- Reflecteren

Luisteren

- Actief luisteren en reageren
- Begrijpen
- Interpreteren en benutten
- Evalueren
- Reflecteren

Spreeken

- Begrijpen en op inhoud reageren
- Uitwisselen
- Interpreteren en benutten
- Evalueren
- Reflecteren

Schrijven

- Begrijpen
- Interpreteren en benutten
- Evalueren
- Reflecteren

Niveaueverschil wordt aangebracht door variatie en toenemende complexiteit in
Concreetheid - Bekendheid - Herkenbaarheid - Zelfstandigheid - Communicatie

Leesbevordering en leesplezier

Het beheersen van voldoende leesvaardigheid is
voorwaardelijk voor het kunnen toepassen van
de leesvaardigheid in functionele situaties

Studeren

Functioneren

Participeren

Communiceren

*Geen uitgangspunt
maar wel in het
advies beschreven.*

Examinering

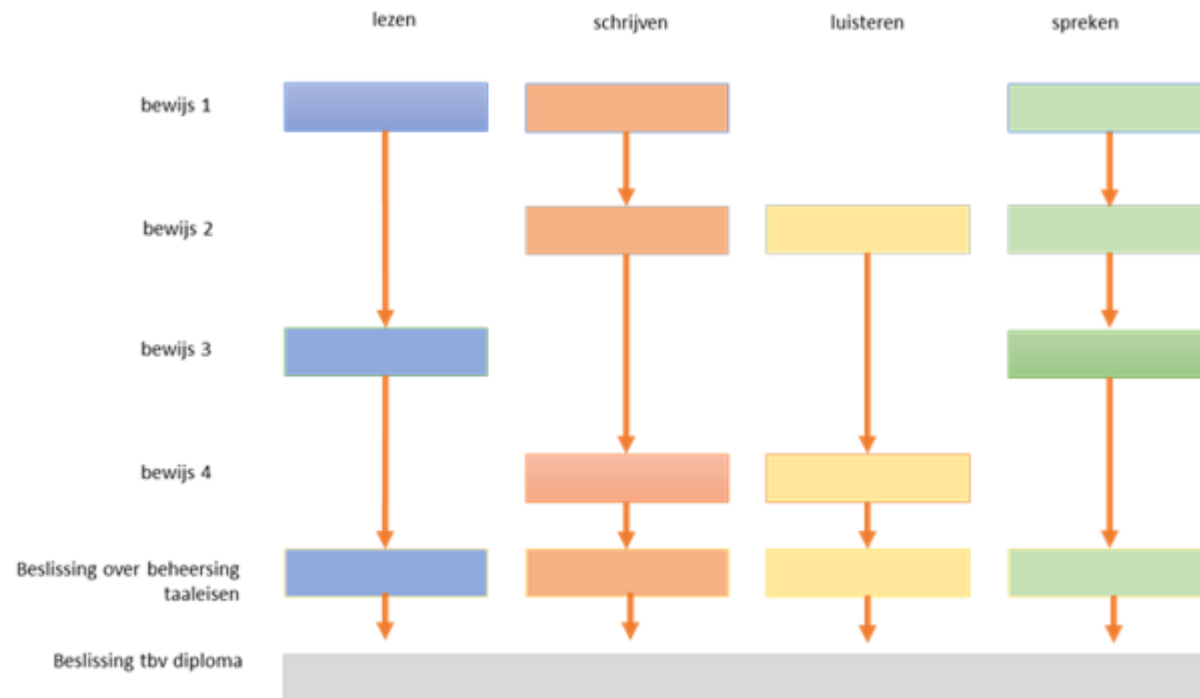

*Dus geen CE meer maar
alleen instellings-
examens die haalbaar
en passend zijn voor
alle studenten.*

- **Examineren middels instellingsexamens**
- **Entree toont ontwikkeling aan net als bij rekenen**
- **Examineren o.b.v. functionele situaties**
Examen per mbo-niveau dus géén
cijferdifferentiatie meer voor entree en N2
- **Benadering die ruimte biedt aan meertaligheid**
zodat ook NT2 studenten tot hun recht kunnen
komen, ook in de examinering

Examinering vervolg

Examinering middels een combinatie van examenvormen als representatieve afspiegeling.

Dus intensivering van de examinering waarbij professionalisering nodig is op toetsdeskundigheid.

Figuur 4.2. Aangepast op basis van Van Schilt-Mol & Baartman (2024).

Waar zijn we blij mee

De voorgestelde niveaus en de benadering vanuit functionele situaties;

Taalontwikkeling is geen taak van de docent Nederlands alleen maar van het hele onderwijsteam;

De nieuwe eisen doen recht aan de diversiteit van onze doelgroep ;

Het advies doorbreekt het keurslijf van teaching to the test

.

Aandachtpunten

Ontwikkeling van taal, een taak
van ons allemaal

*Dat vraagt tijdsinvestering voor
professionalisering van het gehele
onderwijs team.*

Geen CE meer

De voorgestelde examinering is een forse intensivering waarvan de ontwikkeling bij scholen wordt gelegd.

Nadere duiding in een Addendum?!

Let op!

*OCW gaat over WAT maar het
onderwijs gaat over HOE.*

Professionalisering Taalgericht
Beroeps Onderwijs (TBO) maar ook
op basisvaardigheden

Wie staat er nog voor de klas?

Entree toont ontwikkeling aan

Geen “lat” dus.

Wat vraagt dit van niveau 2?

Ondergrens per vaardigheid

*Dit betekent een algehele verzwaring
van Nederlands
met name voor niveau 2.*

Evaluëren van de slaagzakregeling

*Wat betekent dit? Want burgerschap
komt er ook bij!*

*Wat vinden we qua
examinering het
belangrijkst?*

- *Passendheid*
- *Uitvoerbaarheid*
- *Kwaliteit*
- *Monitoring*

Organiseerbaarheid

Examineerbaarheid

Uitvoerbaarheid

Haalbaarheid

Betaalbaarheid

Vragen?
Stel ze gerust!

